

Ronde 2

*Loes Hofsink & Marjon Elling
Alfa-college, Hardenberg
Contact: l.hofsink-jurjens@alfa-college.nl*

Een brede aanpak is noodzakelijk om doorstroom van entreestudenten en anderstalige studenten naar een niveau-2-opleiding te bevorderen

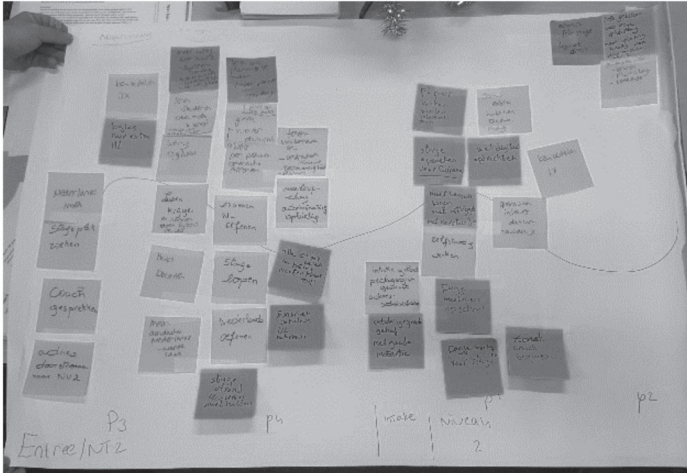
1. Aanleiding

Binnen het entreewonderwijs is er nog wel wat te doen om de reguliere en anderstalige (NT2-)entreestudenten kansen te bieden in hun loopbaanperspectief. Een belangrijke opgave van entreeteams is het onderwijs zodanig inrichten dat het voor de diverse doelgroepen passend is en kansen biedt aan de student om succesvol door te stromen naar een niveau-2-opleiding (OCW 2018). Echter, is dit alleen een opgave voor entreeteams? Een student is toch van de school en niet alleen van een docent of een opleiding (Hattie 2014)?

Ik ben werkzaam binnen het Alfa-college, locatie Hardenberg. Ik werk er als entreedocent en merkte dat het voor mij en het entreeteam onduidelijk was waar entreestudenten aan moeten voldoen om goed voorbereid door te kunnen stromen naar een niveau-2-opleiding. De contacten met de niveau-2-opleidingen waren minimaal, wat maakte dat er weinig zicht was op hoe entreestudenten het na een tijdje doen binnen een niveau-2-opleiding. Dat was voor mij voldoende aanleiding om er in 2019 onderzoek naar te doen.

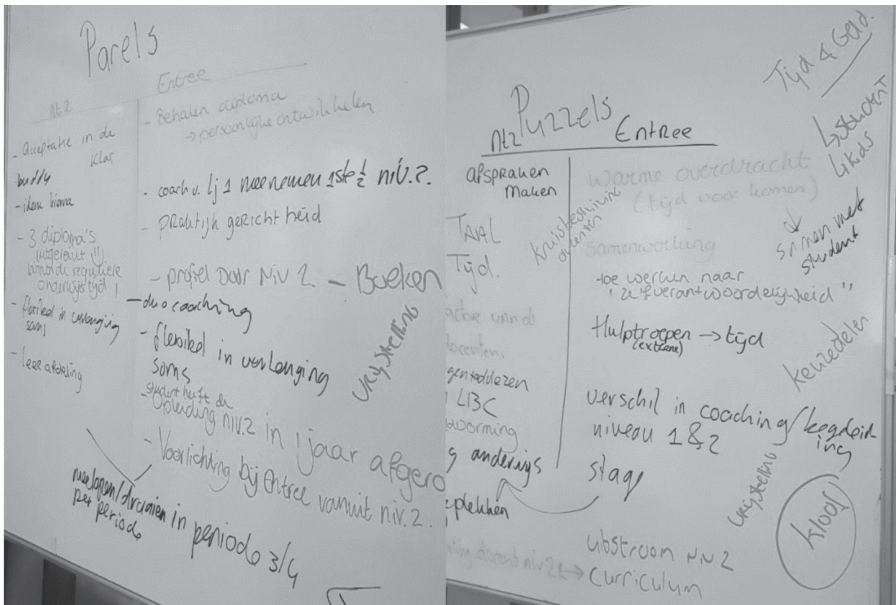
2. Onderzoek

In het kwalitatieve onderzoek hebben er meerdere groepsgesprekken met alumni – entree (NT2) – plaatsgevonden. Een tijdlijn (tot stand gekomen middels de werkvorm ‘historielijn’), waarin alumni de genomen stappen konden weergeven, heeft gemaakt dat de genomen stappen in de doorstroom naar een niveau-2-opleiding zichtbaar zijn geworden (zie: Figuur 1).

Figuur 1 – Tijdlijn.

Daarnaast heb ik gesproken met een focusgroep, bestaande uit entreedocenten, niveau-2-docenten en het loopbaancentrum (Bolhuis & Kools 2012). Middels de werkvorm ‘Parels en Puzzels’ werd duidelijk dat zowel entree- als niveau-2-docenten verschillende ervaringen en opvattingen hebben over de ‘geschiktheid’ van entrestudenten die doorstromen naar een niveau-2-opleiding. Dat leverde inzichten op die stimuleren om tot samenwerking te komen tussen entree- en niveau-2-docenten (zie: Figuur 2).

Figuur 2 – Opvattingen over de geschiktheid van entrestudenten om door te stromen naar een niveau-2-opleiding.

Het onderzoek wijst uit dat er verschillende knelpunten worden ervaren door studenten en docenten in de aansluiting van de entree/NT2-opleiding naar een niveau-2-opleiding. Deze knelpunten zijn tweeledig:

1. de voorbereiding van entree/NT2-studenten naar een niveau-2-opleiding;
2. de verwachtingen die er zijn over deze aansluiting naar elkaar toe als teams.

Specifiek gaat het om hoe onderwijsteams kunnen samenwerken wanneer zij gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een leeromgeving. Een leeromgeving waar de leerbehoefte betreffende de Nederlandse taal, beroepsoriëntatie en verwachtingen van entree/NT2-studenten centraal staat wat het doorstromen naar niveau 2 bevordert.

Het onderzoek heeft duidelijk gemaakt dat wij, binnen het Alfa-college Hardenberg, willen samenwerken om de doorstroom naar een niveau-2 opleiding te bevorderen. ‘Samenwerken’ door gezamenlijk tijd en ruimte te krijgen en ‘voelen’ om daadwerkelijk uit je eigen context te stappen om een nieuwe, gezamenlijke context te scheppen.

3. Ontwerp – Samen kunnen we meer!

Het samenwerken moest een ‘plek’ krijgen en heeft zich vertaald naar het opzetten van een ‘professionele leergemeenschap’ (PLG), waarin we gezamenlijk het onderwijs verbeteren en samen beslissingen nemen (Hargreaves & Fullan 2012). De PLG-samenstelling bestaat uit vijf collega’s en is een gemêleerd gezelschap, namelijk een afvaardiging vanuit het entree/NT2-team, niveau-2-opleidingen en het loopbaancentrum. Hierin heb ik de rol als projectleider en is er een nauwe samenwerking en afstemming met de betrokken manager. De PLG als samenwerkingsvorm is tevens een professionaliseringsinstrument, met de potentie om bij te dragen aan schoolontwikkeling die gefaciliteerd wordt in tijd en ruimte.

Inmiddels is de PLG in oktober 2020 gestart. De PLG doorloopt de fasen van *Design Thinking* om gezamenlijk tot verbeteringen te komen (Brown & Wyatt 2010). Wekelijks zijn we in gesprek met elkaar, studenten en collega’s. Hierbij is het expliciet maken van de impliciete kennis belangrijk (Hargreaves & Fullan 2012). We zijn samen verantwoordelijk voor het ontwikkelen en vormgeven van ‘doorstroomonderwijs’, waarin entrestudenten voorbereiden op een niveau-2-opleiding centraal staat.

Onze droom is een gecombineerde entree/NT2- en niveau-2-opleiding, met een gecombineerd opleidingsteam. We starten vooral ‘klein’ en pragmatisch. We ontwerpen lessen en projecten waarin centraal staat dat we entree-studenten en anderstalige studenten mixen met niveau-2-studenten. Hierin gaat het vooral om studenten die samen werken en samen contact hebben, maar ook om samenwerking van docenten die hier gezamenlijk invulling aan geven, waardoor er meer *cross-over* ontstaat. We vieren suc-

cessen, delen kennis en verbinden de docenten en studenten. Samen kunnen we immers meer!

4. In de praktijk – Leren we van en met elkaar

Binnen de PLG geven we persoonlijk betekenis aan het onderwijs. De docent fungeert als onderzoeker van het eigen onderwijs, zoekend naar verbeteringen die leiden tot het vergroten van leerrendement. Hiermee is er een *learning-* en *sharing-*cultuur ontstaan. Docenten realiseren zich dat er een gezamenlijk belang is en een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de doorstroom van entreestudenten.

Het werken in een PLG vraagt om een andere manier van werken van docenten. Het gaat om professionaliteit die zich vertaalt in het handelen en in de houding van docenten. Zo ontstaat een krachtige context voor het leren van docenten, omdat de eigen praktijk centraal staat en met en van elkaar kan worden geleerd.

Binnen de PLG van het Alfa-college Hardenberg bereiken we enerzijds verbetering in het gezamenlijk leren van de studenten. Anderzijds is er nu een ontwikkeling ontstaan waarin de professionalisering van de docenten centraal staat. Van samen lerende docenten leren studenten immers het meest (Hattie 2014).

Referenties

- Bolhuis, S. & Q. Kools (2012). 'Praktijkonderzoek als professionele leerstrategie in onderwijs en opleiding'. Online raadpleegbaar op: <https://www.platformsamenop-leiden.nl/wp-content/uploads/2014/06/12.-Praktijkonderzoek-als-professionele-leerstrategie-in-onderwijs-en-opleiding.pdf>.
- Brown, T. & J. Wyatt (2010). "Design Thinking for Social Innovation IDEO". In: *Stanford Social Innovation Review*, 8 (1), p. 30-35.
- Hargreaves, A. & M. Fullan (2012). *Professional capital: Transforming teaching in every school*. New York, NY: Teachers College Press.
- Hattie, J. (2014). *Visible learning: De impact van het leren zichtbaar maken*. Rotterdam: Bazalt.
- Ministerie van Onderwijs (2018). 'Jaarwerkplan 2019, doelen en activiteiten'. Online raadpleegbaar op: <https://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuws/2019/01/09/jaarwerkplan-2019>.
- Van Koeven, E. & F. Schaafsma (2017). "Levensverhalen van studenten". In: *Pedagogiek in Praktijk*, 23 (99), p. 22-30.

5. Bso, mbo, vmbo

- Van Koeven, E. (2015). *Je vak moet je doen, niet lezen. Vrij lezen in het entree-onderwijs*. Amsterdam: Stichting Lezen.
- Van Renssen, F.A. (2018). “De verhalen in onze taal zijn de troef van ons vak”. In: *Neerlandistiek voor de klas. Neerlandistiek.nl*. Online raadpleegbaar op: <https://www.neerlandistiek.nl/2018/05/de-verhalen-in-onze-taal-zijn-de-troef-van-ons-vak/>.